

Đề cương môn học Kinh tế quốc tế
Năm học 2016—2017

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT DÀNH CHO CÁC LỚP BV2

1. **Tên học phần:** Kinh tế Quốc tế - International Economics
2. **Mã học phần:** **17D13010606204-syllabus.pdf**
3. **Số tín chỉ:** 2
4. **Trình độ:** cho sinh viên năm thứ 2
5. **Phân bổ thời gian:** (giờ tín chỉ đối với các hoạt động)
+ Lên lớp: tám buổi tối (100%)
6. **Điều kiện tiên quyết:** Kinh tế Vi mô và Kinh tế Vĩ mô.
7. **Mục tiêu của môn học:**

Môn học nhằm trang bị cho sinh viên những kiến thức căn bản về kinh tế quốc tế. Sau khi học môn này sinh viên sẽ:

- Hiểu được nguyên nhân vì sao các quốc gia lại giao thương với nhau? Mô hình mậu dịch là thế nào? và lợi ích của chúng ở đâu? thông qua các lý thuyết mậu dịch quốc tế, từ cổ điển đến hiện đại và kiểm định các mô hình này trong thực tế.
- Hiểu được các chính sách về mậu dịch quốc tế từ thuế quan đến các hình thức phi thuế quan và những tác hại của nó
- Hiểu rõ các xu hướng phát triển chính của thương mại quốc tế ngày nay, lợi ích của sự di chuyển các nguồn lực giữa các quốc gia, đồng thời nhận thức được lợi ích của vấn đề hội nhập kinh tế quốc tế và liên hệ với Việt Nam, nhất là sau khi gia nhập WTO
- Hiểu được mối quan hệ giữa mậu dịch với phân phối thu nhập; giữa thương mại với tăng trưởng kinh tế và phát triển kinh tế

8. Nội dung:

Có tất cả 8 bài giảng, một số bài nghiên cứu tình huống chính sách sẽ được thuyết trình và thảo luận trên lớp nhằm giúp sinh viên nắm vững lý thuyết các vấn đề được học.

Các bài giảng được thiết kế dựa trên 4 phần chính: (1) Lý thuyết về mậu dịch quốc tế; (2) Chính sách mậu dịch quốc tế; (3) Các định chế kinh tế có tính chất quốc tế; (4) Tài chính quốc

tế. Ở mỗi phần học là các chủ đề nghiên cứu khác nhau nhằm giúp sinh viên hiểu biết sâu sắc hơn các vấn đề về kinh tế học quốc tế.

Môn học Kinh tế quốc tế bao gồm 4 phần và được chia thành 11 chương, nội dung cụ thể như sau:

Chương 1: Những vấn đề chung về Kinh tế quốc tế

1.1 Giới thiệu khái quát về môn học

1.2 Một số vấn đề về mậu dịch quốc tế

1.3 Những thay đổi lớn của nền kinh tế thế giới hiện đại và ảnh hưởng của nó đến mậu dịch quốc tế

Chương 2: Lý thuyết cổ điển về mậu dịch quốc tế

2.1 Quan điểm của phái trọng thương về mậu dịch quốc tế

2.2 Adam Smith với lý thuyết lợi thế tuyệt đối

2.3 Quy luật lợi thế so sánh của David Ricardo

2.4 Lý thuyết chi phí cơ hội của Haberler

Chương 3: Lý thuyết hiện đại về mậu dịch quốc tế

3.1 Lý thuyết chuẩn về mậu dịch quốc tế

3.2 Phân tích sự tạo thành giá cả sản phẩm so sánh cân bằng chung khi mậu dịch xảy ra- Tỷ lệ mậu dịch

3.3 Nguồn lực sản xuất vốn có và Lý thuyết Heckscher – Ohlin

Chương 4: Thuế quan- một hình thức hạn chế mậu dịch

4.1 Những vấn đề chung về thuế quan

4.2 Phân tích cân bằng cục bộ sự tác động của thuế quan

4.3 Lý thuyết về cơ cấu thuế quan

4.4 Thuế quan đối với nước nhỏ và nước lớn

Chương 5: Các hình thức hạn chế mậu dịch phi thuế quan – Đàm phán mậu dịch đa phương

5.1 Quota (hạn ngạch)

5.2 Các hình thức hạn chế mậu dịch phi thuế quan khác

5.3 Khía cạnh kinh tế chính trị của chủ nghĩa bảo hộ mậu dịch

5.4 Đàm phán mậu dịch đa phương

Chương 6: Liên kết kinh tế quốc tế – Liên hiệp quan thuế

6.1 Các hình thức liên kết từ thấp đến cao

6.2 Phân tích cân bằng cục bộ sự tác động của một liên hiệp quan thuế

6.3 Các điều kiện làm gia tăng hiệu quả phúc lợi của một liên hiệp quan thuế

6.4 Các lợi ích tĩnh và các lợi ích động của một liên hiệp quan thuế

6.5 Giới thiệu một số hình thức liên kết kinh tế quốc tế

Chương 7: Mậu dịch quốc tế và phát triển kinh tế

7.1 Vai trò của mậu dịch quốc tế đối với các nước đang phát triển

7.2 Tỷ lệ mậu dịch ở các nước đang phát triển

7.3 Xuất khẩu không ổn định ở các nước đang phát triển

7.4 Chiến lược công nghiệp hoá ở các nước đang phát triển

7.5 Những vấn đề đang đặt ra đối với các nước đang phát triển

Chương 8: Sự di chuyển nguồn lực quốc tế

8.1 Sự di chuyển tư bản quốc tế

8.2 Sự di chuyển lao động quốc tế

Chương 9: Thị trường ngoại hối và tỷ giá hối đoái

9.1 Thị trường ngoại hối

9.2 Tỷ giá hối đoái

Chương 10: Cán cân thanh toán (sinh viên tự đọc)

10.1 Khái niệm về cán cân thanh toán

10.2 Nguyên tắc hạch toán trong cán cân thanh toán

10.3 Các khoản mục trong cán cân thanh toán

10.4 Cân đối bên trong và bên ngoài

Chương 11: Hệ thống tài chính và tiền tệ quốc tế (sinh viên tự đọc)

11.1 Cơ chế hối đoái và ngoại thương

11.2 Hệ thống Bretton Woods

11.3 Liên minh tiền tệ châu Âu

9. Yêu cầu đối với sinh viên:

Tham dự học, thảo luận, kiểm tra theo quy chế học vụ hiện hành của nhà trường.

- Sinh viên phải tham dự đầy đủ các buổi học trên lớp, làm các bài tập và nộp bài theo đúng thời gian quy định.

- Sinh viên được khuyến khích tích cực chủ động trong việc đặt các câu hỏi và tích cực tham gia thảo luận ở các chủ đề về chính sách thương mại-tài chính.

- Bài tập: trên lớp hoàn thành trong mỗi tuần và tranh luận các chủ đề về thương mại, tài chính quốc tế trong các buổi học.

10. Phương pháp giảng dạy và học liệu:

Giảng bài trên lớp kết hợp với việc thảo luận các tình huống và chính sách cụ thể. Sinh viên được khuyến khích tích cực chủ động trong việc đặt các câu hỏi và tham gia thảo luận ở các chủ đề của môn học.

Tài liệu học tập:

Tài liệu đọc chính thức:

Chính, H. T., Tụ, N. P, Lộc, N. H. (2005), *Giáo trình Kinh tế quốc tế*, NXB Thống kê, Tái bản lần thứ 3

Chính, H. T. (2008), *Bài tập Kinh tế quốc tế*, NXB Thống kê, Tái bản lần thứ 3.

Salvatore D. (2014), *International Economics Trade and Finance*. Eleventh Edition, Wiley, New York, hoặc

Salvatore, D. (2003), *International Economics*, Tenth Edition, John Wiley & Sons Inc., New York,

Tài liệu tham khảo:

Tụ, N. P. và Vân, T. B. (2012), *Giáo trình Kinh tế Quốc tế*. Thành phố Hồ Chí Minh: NXB Tổng Hợp,.

Vân, T. B , Khanh. N.Q, Nga. N.H (2006) Kinh tế quốc tế, lưu hành nội bộ

Bình . Đ. Đ , Lạng. N.T (2002) Giáo trình Kinh tế quốc tế , Đại học kinh tế quốc dân Hà Nội

Long. H.V, Luân. N.V, Dũng. N.T và Trình . N.V (2004) Kinh tế học quốc tế, Nhà xuất bản đại học quốc gia TP. Hồ Chí Minh

Carbaugh, R. J. (2009), *Kinh tế học quốc tế (International Economics)*, NXB Cincinnati, Lần tái bản thứ 12.

Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), *Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách (International Economics, Theory and Policy)*, Addison Wesley, USA, Tái bản lần thứ 6.

Điểm N,V (2004) Toàn cầu hoá kinh tế và hội nhập kinh tế quốc tế của Việt Nam, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia

Ninh.T.N (1997) Các vấn đề toàn cầu – Các tổ chức quốc tế và Việt Nam , nhà xuất bản Trẻ

Tuấn, N.A (1999) Cuộc khủng hoảng tài chính - tiền tệ ở khu vực : Nguyên nhân và tác động, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia

Thịnh. Đ.T T (2006) Tài chính quốc tế, nhà xuất bản Tài chính

Oanh.H.T.N (2000) Hỗ trợ phát triển chính thức ODA - Những hiểu biết căn bản và thực tiễn ở Việt Nam, nhà xuất bản Giáo dục...

Một số hội thảo về WTO và hội nhập của Việt Nam. Các tài liệu về các FTA thế hệ mới và sự tham gia của Việt Nam, Cộng đồng kinh tế ASEAN ... Một số các website tham khảo của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Ngoại giao, Bộ Thương mại, Bộ Tài chính, Bộ Thủy sản, Tổng cục Hải

quan, Cục xúc tiến thương mại, Diễn đàn hợp tác Kinh tế Châu Á – Thái Bình Dương, Tổ chức Hợp tác và phát triển kinh tế, Ngân hàng Thế giới, Ngân hàng Phát triển Châu Á, Quỹ tiền tệ quốc tế, Tổ chức thương mại quốc tế, ...Các Tạp chí chuyên ngành như : Những vấn đề kinh tế thế giới, Phát triển kinh tế , Kinh tế và phát triển, Nghiên cứu kinh tế, Kinh tế châu Á- Thái Bình Dương... Cũng là những tài liệu bổ ích cho sinh viên tham khảo để thực hiện các tiểu luận và thảo luận các tình huống

11. Tiêu chuẩn đánh giá sinh viên:

Dựa trên 2 tiêu chí sau:

- Sinh viên tham dự lớp học đầy đủ, tích cực tham gia thảo luận trên lớp và làm đầy đủ các bài tập cá nhân.

- Sinh viên đọc tài liệu trước khi đến lớp.

Điểm số được tính dựa trên trọng số sau:

- Kiểm tra giữa kỳ: 30% (hoặc thảo luận tình huống)

- Thi cuối kỳ: 70%

Tổng cộng: 100%

12. Thang điểm: Theo học chế tín chỉ

13. Nội dung chi tiết học phần:

Khoá học kéo dài trong 8 tuần theo Thời khóa biểu HK đầu năm 2017 cho các lớp VB2, của phòng Kế hoạch đào tạo và khảo thí UEH.

Lịch giảng chi tiết:

Buổi	Nội dung giảng dạy	Tài liệu đọc	Chuẩn bị của sinh viên	Ghi chú
1	<p>Giới thiệu chung về kinh tế quốc tế</p> <p><u>Chủ đề thảo luận:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Toàn cầu hoá và hội nhập - Những xu hướng thay đổi trong mậu dịch quốc tế ngày nay - Lý thuyết cổ điển về mậu dịch quốc tế <p>Phân biệt các loại thuế</p> <p>Ứng dụng quy luật LTSS trong phân công lao động</p> <p>Lợi thế cạnh tranh của Micheal Porter</p>	<p>- Giáo trình KTQT (trang 9-39)</p> <p>- TS. Ngô Văn Diễm (chủ biên)</p> <p>Toàn cầu hoá kinh tế và hội nhập KTQT của Việt Nam (trang 12-36)</p> <p>Giáo trình KTQT (trang 40-56)</p> <p>- Các tài liệu tham khảo có liên quan</p>	<p>Đọc qua Giáo trình KTQT, chương 1</p> <p>Trao đổi tại lớp về một số tình huống mà giáo viên gợi ý</p> <p>Salvatore, D. (2014), <i>Kinh tế học quốc tế Thương mại và tài chính</i>, trang 13-23</p> <p>Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 11-22</p> <p>Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i> (trang 9-12)</p> <p>- Trao đổi về các tình huống do giáo viên đưa ra</p>	

2	<p>Lý thuyết cổ điển (t.t) và lý thuyết hiện đại về mậu</p> <p><u>Chủ đề thảo luận:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Xác định mức độ LTSS của một sản phẩm thông qua chỉ số RCA - Lợi thế cạnh tranh của Micheal Porter 	<p>Giáo trình KTQT (trang 56-91)</p> <p>Các tài liệu có liên quan</p>	<p>Salvatore, D. (2003), <i>Kinh tế học quốc tế</i>, trang 23-57</p> <p>Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 38-63</p> <p>Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i> (trang 13-24)</p>	
3	<p>Lý thuyết hiện đại về MDQT (t.t) và Thuế quan</p> <p><u>Chủ đề thảo luận:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sự tiến bộ hơn của lý thuyết chuẩn so với lý thuyết cổ điển 	<p>Giáo trình KTQT (trang 91-128)</p> <p>Các tài liệu có liên quan</p>	<p>Salvatore, D. (2003), <i>Kinh tế học quốc tế</i>, trang 57-122 và 183-196</p> <p>Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 231-241</p> <p>Ethier, W. J. (1995), <i>Kinh tế học quốc tế hiện đại</i>, trang 157-172</p> <p>Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i> (trang 24-32)</p> <p>- Trao đổi tại lớp các tình huống</p>	
4	<p>Thuế quan (t.t) và Phi Thuế quan</p> <p><u>Chủ đề thảo luận:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Chính sách thuế quan của Việt Nam 	<p>Giáo trình KTQT (trang 128-153)</p> <p>Các tài liệu có liên quan</p>	<p>Salvatore, D. (2003), <i>Kinh tế học quốc tế</i>, trang 196-220</p> <p>Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 195-203</p> <p>Ethier, W. J. (1995), <i>Kinh tế học quốc tế hiện đại</i>, trang 172-176</p> <p>Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i> (trang 33-47)</p> <p>Trao đổi tại lớp về các tình huống</p>	Kiểm tra giữa kỳ
5	<p>Phi Thuế quan (t.t) và Liên hiệp quan thuế</p> <p><u>Chủ đề thảo luận:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Đặc điểm của các NTB_s - Bán phá giá - Trợ cấp xuất khẩu - Việt Nam với WTO - Các hình thức liên kết từ thấp đến cao 	<p>Giáo trình KTQT (trang 154-201)</p> <p>Các tài liệu có liên quan</p>	<p>Salvatore, D. (2003), <i>Kinh tế học quốc tế</i>, trang 220-252</p> <p>Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 227-254</p> <p>Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i> (trang 47-58)</p> <p>Tìm hiểu và trang bị các kiến thức về GATT, WTO cũng như biểu hiện cụ thể của các liên kết KTQT qua các tài liệu tham khảo và internet để tham gia thảo luận chương 5 và 6</p>	
	<p>Liên hiệp quan thuế (t.t) và Mậu dịch quốc tế đối với</p>	<p>Giáo trình KTQT (trang 201-268)</p>	<p>Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế</i></p>	

<p>6</p>	<p>các nước đang phát triển <u>Chủ đề thảo luận:</u> - So sánh liên hiệp quan thuế tạo lập MD với chuyển hướng MD - Các điều kiện làm gia tăng hiệu quả phúc lợi của một LHQT - Các FTA thế hệ mới và sự tham gia của Việt Nam - AEC , thách thức, cơ hội đối với Việt Nam</p>	<p>Các tài liệu có liên quan</p> <p>Các tài liệu có liên quan</p>	<p>tế - Lý thuyết và chính sách, trang 277-296 và 670-707 Sinh viên đọc trước giáo trình cũng như các tài liệu tham khảo để tham gia thảo luận và thuyết trình theo các vấn đề chính của chương 6 và 7</p> <p>Các tạp chí , các website</p>	
<p>7</p>	<p>Sự di chuyển nguồn lực quốc tế <u>Chủ đề thảo luận:</u> - FDI: tác động tích cực và tiêu cực - Liên hệ đến VN - ODA: Tác động 2 mặt , Liên hệ đến VN</p>	<p>Giáo trình KTQT (trang 269-300)</p> <p>Các tài liệu có liên quan</p>	<p>Salvatore, D. (2003), <i>Kinh tế học quốc tế</i>, trang 296-320 Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 149-169 Ethier, W. J. (1995), <i>Kinh tế học quốc tế hiện đại</i>, trang 244-287 Jepma, C. J., Jager, H. and Kamphuis, E. (1996), <i>Giới thiệu về kinh tế học quốc tế</i>, trang 87-113 Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i> (trang 65-71) và các tài liệu từ các nguồn để trao đổi về những chủ đề</p>	
<p>8</p>	<p>Thị trường ngoại hối và tỷ giá hối đoái <u>Chủ đề thảo luận:</u> - Các nhân tố tác động vào TGHD - Sự can thiệp của chính phủ vào TTNH - Sự mất giá đồng USD vào cuối 2016</p>	<p>Giáo trình KTQT (trang 301-380)</p> <p>- Các tài liệu có liên quan</p>	<p>Salvatore, D. (2003), <i>Kinh tế học quốc tế</i>, trang 323-361 Krugman, P. R. và Obstfeld, M. (2002), <i>Kinh tế học quốc tế - Lý thuyết và chính sách</i>, trang 333-365 Ethier, W. J. (1995), <i>Kinh tế học quốc tế hiện đại</i>, trang 293-335 Jepma, C. J., Jager, H. and Kamphuis, E. (1996), <i>Giới thiệu về kinh tế học quốc tế</i>, trang 241-286 Chuẩn bị các câu hỏi và bài tập trong sách <i>Bài tập KTQT</i>, trang 72-83 và đọc các tài liệu có liên quan để trao đổi tại lớp</p>	

(*) Mỗi buổi học bao gồm 4 tiết, riêng buổi cuối cùng chỉ gồm 2 tiết

TP.HCM, ngày 14 tháng 11 năm 2016

NGƯỜI BIÊN SOẠN

GS-TS Hoàng Thị Chính

